

aestimatur et accipitur, quam reciperetur in magno ducatu Lithuaniae. Tametsi eadem moneta Lithuanica nostri thesauri existat, tamen non favemus, ut per inconsideratam receptionem regni incolis dampnum afferat. Laudo itaque communi consiliariorum nostrorum ordinatum est, ut medius grossus Lithuanus pro medio grosso Polonico aestimetur et recipiatur. Quocirca mandamus Tuae Sinceritati praecipientes, quatenus edicto publico proclamari faciat^b, ut hinc et deinceps medius grossus Lithuanus medium grossum Polonum valeat et sic recipiatur. Sic factura pro gratia nostra.

IV. LITTERAE UNIVERSALES CONTRIBUTIONUM PUBLICARUM IN TERRIS MINORIS POLONIAE EXIGENDARUM^a

Sigismundus Dei gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae, Russiae Prussiaeque etc. dominus et haeres, universis et singulis principibus, tam spiritualibus quam saecularibus, reverendissimisque et reverendis in Christo patribus, dominis archiepiscopis, episcopis, necnon magnificis, generosis, nobilibus, famosis et providis, palatinis, castellanis, capitaneis, tenutariis, burgrabiis, terrigenis, nobilibus et quibuscunque aliis dignitariis, officialibus et eorum vicesgerentibus, advocatis, scultetis, civitatumque et oppidorum, tam nostrorum regalium, quam quorumcunque subditorum nostrorum magistris civium consulibusque ac communitatibus, et generaliter omnibus subditis nostris spiritualibus et saecularibus, cuiuscunque status, conditionis et praeceminentiae existentibus, bona quaecunque, tam spiritualia quam saecularia, civitates et oppida, villas, molendina, tabernas, possessiones et alia quaecunque bona, quocunque nomine nuncupata habentibus, et signanter in terra Cracoviensi^b et districtibus eiusdem existentibus, sincere et fidelibus nostris dilectis, salutem et gratiam regiam. Sincere et fideles nostri dilecti.

[1]. Conventum hunc generalem cum consiliariis status utriusque regni nostri atque etiam cum nuntiis terrarum omnium totius regni nostri Poloniae celebrando constituimus, quomodo tot periculis undique regno imminentibus occurrendum esset, quave defensione machinationes adversus regnum et universis partibus undique conceptae et oboriundae propelli et arceri possent. Tametsi consilio et sententia omnium expeditio generalis praeparata in omnem eventum per totum regnum fore debeat¹, ut eiusmodi machinationibus regno periculosis, undequaque impendentibus, cum necessitas exposceret, occurratur, tamen magnitudine periculi, suadente omnium sententia, conclusum est, ut fertones in omnibus terris, titulo terrae^c Cracoviensis adhaerentibus, pro servandis stipendiariis, cum suaderet necessitas, de laneis, sive mediis laneis, et ut inferius continetur, aliunde, tum etiam de civitatibus et oppidis civiles exactiones anno currenti pro una rata iuxta antiquas quietantias contribuerentur.

[2]. Consensu itaque omnium laudatum est et constitutum, ut coloni seu kmethones, tam bonorum nostrum regalium, quam etiam dominorum spiritualium et saecularium, de singulo laneo possessionato iuxta antiquas quietantias in et pro festo Pentecostes proximo futuro [27 V 1515] sex grossos solvant, de medio vero laneo tres grossos, et reliquum de quantitate laneorum.

[3]. Civitates vero et oppida similiter, exactionem civilem per duos grossos a marca solventes, totam civilem exactionem pro festo Pentecostes proximo futuro soluturae sunt iuxta quietantias antiquas.

^b *Ibidem*: faciatis.

^a *W MK₂, I. 26, k. 295v-296v tekst ten nosi tytuł*: Litterae universalium pro deponenda contributione regni.

^b *Tak w MK₂, O. Balzer (CIP, t. III, nr 166, s. 317) podał w tym miejscu*: in terra N.

^c *terris MK₂*.

¹ *Por. wyżej, p. II*: Constitutio de nobilitate regni urgente reipublicae necessitate generaliter ad bellum movenda.

[4]. Molendina vero brasealia seu haereditaria etiam pro festo Pentecostes proxime futuro solutura sunt iuxta antiquas quietantias exactionem *szos*, videlicet a marca singula duos grossos.

[5]. Coloni autem seu kmethones, tam bonorum nostrorum regalium, quam etiam spiritualium et saecularium omnium dominorum et terrigenarum, reliquam medietatem fertorum pro festo sancti Michaëlis proxime^d futuro [29 IX 1515] modo praemisso solvere tenebuntur sub poenis, negligentibus infligi solitis^e.

[6]. Item tabernatores, integros laneos, vel medios, vel certam quantitatem habentes, et similiter scultetorum kmethones ita^f exactionem, sicut hi ceteri coloni, solvent.

[7]. Item molendina manualia alias *pozrebne* et *folusz* a singula rota in duabus ratis modo praemisso^f solvent sex grossos.

[8]. Item officina qualibet minerae ferri a singula rota solvet sex grossos.

[9]. Item rota sarrae similiter sex grossos solvat.

[10]. Item popones Ruthenici a singula synagoga per fertorem solvere tenebuntur.

[11]. Valachi vero a quolibet centenariis ovium uno semel quindecim grossos simul cum poponibus solvent pro festo Pentecostes; qui vero oves non habent, solvant a curia sex grossos uno semel pro festo Pentecostes.

[12]. Ut autem praefatae exactiones tempestive exigantur, generosum N.^g in exactorem de consilio consiliariorum nostrorum constituimus, omnibus et singulis mandantes, quorum interest, quatinus praelato exactori nostro pro terminis et temporibus superius expressis sub poenis ad hoc constitutis [respondeatis], dilationibusque postpositis responderi faciatis. Vos vero capitanei ad requisitionem exactoris praedicti sub poenis nostris, [in] novis et vetustis statutis contentis², contra negligentes executionem debitam et sufficientem, sicuti ad vestrum officium capitaneale pertinet, faciatis. Et aliter pro gratia nostra non facturi.

Datum Cracoviae in conventionem generali, die dominico Invocavit anno Domini millesimo quingentesimo decimo quinto [25 II 1515], regni vero nostri anno nono.

V. LITTERAE RESTIUM IN CONVENTU CRACOVIENSI DECRETI

A. Litterae restium in conventu Cracoviensi decreti, qui celebratus est pro dominica Reminiscere^a, sub hac forma verborum datae^b.

Sigismundus etc. Universis et singulis palatinis, castellanis, capitaneis, dignitariis, officialibus, burgrabiis et nobilitatum communitatibus, advocatis et scultetis ceterisque subditis nostris terras regni nostri ubique incolentibus et praesertim terram et districtum Posnaniensem¹ de iure et consuetudine ad expeditionem bellicam obligatis, sincere nobis et fidelibus nostris dilectis gratiam.

Magnifici, generosi, nobiles, famosi et providi, sincere nobis et fideles nostri dilecti! Cum in hoc Cracoviensi conventu singulas regni necessitates et imminetia a variis hostibus pericula cum consiliariis nostris metiremur, a quibus undique tam infidelibus quam etiam Christianis circumdati sumus, inter cetera, quae ad tuendam et conservandam regni ipsius nostri rem

^d proximo MK₂.

^e solutis MK₂.

^{f,f} W MK₂ tekst ten został opuszczony przez kopistę. O. Balzer uzupełnił na podstawie Księgi poborowej ziemi przemyskiej i sanockiej.

^g W MK₂ pozostawiono w tym miejscu okienko.

^a W tekście błędnie: Septuagesima (co oznaczałoby: 2 lutego 1515). Poprawiono na Reminiscere, zgodnie z zakończeniem tego aktu.

^b W tekście: datae sunt.

² Por. wyżej, konstytucje sejmu koronacyjnego 1507 r., art. 12, oraz z sejmu piotrkowskiego 1512 r.: Constitutio de officiis capitaneis incumbendis diligenter exequendis.

¹ Por. konstytucje sejmu walnego piotrkowskiego z 1514 r., art. 9.